

Sygn. akt VIII U 1498/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Anna Capik-Pater
Protokolant	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 13 kwietnia 2022 r. w Gliwicach

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 15 października 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej począwszy od dnia 1 września 2021 roku.

(-) sędzia Anna Capik-Pater

Sygn. akt VIII U 1498/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 15 października 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu M. M. prawa do emerytury pomostowej na podstawie art.4 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018r. poz.1924), ponieważ ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat oraz przed dniem 1 stycznia 1999r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej.

Organ rentowy wskazał, że do pracy w warunkach szczególnych zaliczył ubezpieczonemu 9 lat, 7 miesięcy i 4 dni, to jest okresy zatrudnienia (po odliczeniu okresów niezdolności do pracy z powodu choroby): od 3 marca 1999r. do 30 września 1999r., od 2 września 2002r. do 31 grudnia 2008r., od 13 marca 2018r. do 14 lipca 2018r. i od 16 lipca 2018r. do 31 grudnia 2020r., zgodnie ze złożonymi przez pracodawcę do ZUS drukami ZSWA.

Jednocześnie organ rentowy wskazał, że do stażu pracy w warunkach szczególnych nie uwzględnił okresów:

- od 15 października 1979r. do 30 kwietnia 1987r., gdyż ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, a w świadectwie pracy z 30 kwietnia 1987r. pracodawca nie wskazał czy wykonywana przez ubezpieczonego praca była pracą w szczególnych warunkach, a także pozostała dokumentacja nie pozwala na takie przyjęcie,

- od 1 czerwca 1987r. do 30 czerwca 1995r., ponieważ ubezpieczony nie przedłożył żadnej nowej dokumentacji, a w dołączonym do poprzedniego wniosku o emeryturę pomostową świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych z 29 maja 2017r. pracodawca nie określił charakteru wykonywanej pracy według wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r., które również nie zostało powołane; nadto wykazane stanowisko pracy „ kierowca-mechanik samochodu ciężarowego pow. 3,5 t. ” jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym w dziale VIII, poz.2, pkt 5.

W odwołaniu od decyzji sprecyzowanym na rozprawie 13 kwietnia 2022r. ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej po uprzednim zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych okresów zatrudnienia od 1 czerwca 1987r. do 30 czerwca 1995r. oraz od 1 lipca 1995r. do 3 listopada 1997r. kiedy to faktycznie wykonywał pracę kolejno kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzji zaskarżonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Ubezpieczony M. M.(...) ukończył 60 lat życia. Legitymuje się co najmniej 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, po dniu 31 grudnia 2008r. udowodnił okres pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych. Z dniem 31 sierpnia 2021r. rozwiązał stosunek pracy w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G..

Wniosek o emeryturę pomostową ubezpieczony złożył w dniu 1 września 2021r. i w rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję skarżoną.

Ubezpieczony także wcześniej starał się o przyznanie prawa do emerytury pomostowej i organ rentowy decyzją z 16 maja 2018r. odmówił prawa do świadczenia. Wyrokiem z 5 lipca 2018r. sygn. VIII U 2002/18 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie w sytuacji, gdy ubezpieczony nie ukończył 60 roku życia, nie wykazał rozwiązania stosunku pracy. Wyrokiem z 30 października 2018r. sygn. III AUa 1914/18 Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację ubezpieczonego.

Ubezpieczony w okresie od 1 czerwca 1987r. do 30 czerwca 1995r. był zatrudniony w Ośrodku (...) w G. w pełnym wymiarze czasu pracy. W świadectwie pracy z 30 czerwca 1995r. wykazano stanowisko ubezpieczonego: „ kierowca mechanik samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, stanowisko zaliczone do szczególnych warunków zatrudnienia wg. Zarz. M.H.i P.M. nr 7/83 (dz. VIII/poz.2/pkt5) ”. Zakład pracy sporządził dla ubezpieczonego w dniu 29 maja 2017r. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym zawarł adnotację, że ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowca mechanik samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony wymienionym w dziale VIII poz.2 pkt 5 ww. Zarządzenia.

Ośrodek (...) w G. był firmą wojskową doświadczalną należącą do (...). W firmie tej było zatrudnionych kilkunastu kierowców, a także osobno byli zatrudnieni mechanicy, którzy zajmowali się naprawą pojazdów w wyznaczonym do tego celu warsztacie. Ubezpieczony w tej firmie wykonywał stale i w pełnym wymiarze tylko i wyłącznie pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, a czasami jeździł autobusem. Ubezpieczony prowadził samochód ciężarowy marki S., którym przewoził rzeczy niezbędne do wozów, czołgów i maszyn wojskowych. Jeździł po terenie całego Śląska, a także w delegacjach

do S., W., G., gdzie znajdowały się zakłady wojskowe. Przychodził do pracy na godzinę 6:00, a gdy wyjeżdżał w delegację to było to o godzinie 3:00 czy 4:00 w nocy. Czasami w zastępstwie ubezpieczony jeździł autobusem. Był to A., który miał 46 miejsc, służący do przewozu pracowniczego. Ubezpieczony wyjeżdżał nim o godzinie 4:30 w kierunku P. lub G. i przywoził pracowników fizycznych i umysłowych. Zajmowało to ok. 40 minut. Pozostałą część dnia ubezpieczony jeździł samochodem ciężarowym. W takich dniach, pracę kończył po 10-12 godzinach, gdy odwoził także ludzi z pracy do domu. Ubezpieczony nie wykonywał pracy mechanika.

Razem z ubezpieczonym pracowali świadkowie A. B., J. K..

W okresie od 1 lipca 1995r. do 3 listopada 1997r. ubezpieczony był zatrudniony w Biurze (...) W. P. w G. na stanowisku kierowcy autobusu. W świadectwie pracy z 3 listopada 1997r. pracodawca wskazał, że ubezpieczony w powyższym okresie wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Firma prowadziła przewozy międzynarodowe na zasadzie zezwolenia polskiego i niemieckiego Ministerstwa – była to regularna linia dwa razy w tygodniu do N.. Do tego dochodziły także wycieczki. W okresie objętym sporem firma zatrudniała około czterech kierowców tylko w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym ubezpieczonego. Byli to kierowcy autobusów takich jak N., S., V., M., które miały po 50-55 miejsc.

Jeden kurs rozpoczynał się w piątek z noclegiem na miejscu. Wtedy wyjeżdżano o godzinie 10:00 rano i jeżeli na granicy nie było kolejek, to na miejscu było się o godzinie 8:00 lub 9:00 w sobotę, w przypadku zaś kolejek to około godziny 12:00-14:00. Powrót następował w niedzielę i na miejscu w Polsce było się w takiej sytuacji w poniedziałek.

Ten wyjazd obsługiwało dwóch kierowców. Drugi wyjazd następował we wtorek w trzech kierowców. Na miejscu wtedy było się w środę i powrót następował w czwartek. W okresie urlopowym jeździły trzy autobusy i każdy z kierowców miał dwa kursy w tygodniu.

Jak kierowca nie pojechał na kurs regularny to obsługiwał wówczas wycieczki, które trwały 5-7 dni. To były wycieczki ze zwiedzaniem i one były od kwietnia do października.

Z zeznań świadka W. P., właściciela ww. firmy, wynika, że nie zachowały się żadne dokumenty dotyczące zatrudnienia ubezpieczonego, gdyż zostały one zniszczone.

Razem z ubezpieczonym pracował świadek D. Ż..

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z (...) oraz z okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w G., zeznań świadków A. B., J. K., D. Ż., W. P. oraz zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z: 13 kwietnia 2022r. czas 00:09:14 – 01:12:59).

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków oraz zeznaniom ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, logiczne, przekonujące, zasadniczo zgodne ze sobą i spójne ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją. Świadkowie współpracowali z ubezpieczonym w okresie objętym sporem stąd niewątpliwie mają bezpośrednią i pewną wiedzę co do rzeczywiście wykonywanej przez niego pracy.

Sąd pominął dowód z zeznań świadka R. S. wobec cofnięcia przez ubezpieczonego wniosku o jego przesłuchanie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. M. zasługuje na uwzględnienie.

Ubezpieczony domagał się przyznania prawa do świadczenia na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (tj. Dz.U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.)

Zgodnie z art. 4 tejże ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) **przed dniem 1 stycznia 1999r.** wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) **po dniu 31 grudnia 2008r.** wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Należy podkreślić, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter norm bezwzględnie obowiązujących. Instytucja wcześniejszej emerytury podlega ścisłej wykładni. Przesłanki nabycia prawa do emerytury na podstawie przepisów o emeryturach pomostowych muszą być spełnione łącznie, co oznacza, że brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych – wyroki Sądów Apelacyjnych: w Białymstoku z dnia 11 września 2012r., w sprawie III AUa 440/12, opublikowany w LEX Nr 1220435 oraz we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2012r., w sprawie III AUa 252/12, opublikowany w LEX Nr 1164689.

Z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, że jednym z warunków do przyznania emerytury pomostowej jest wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999r. jak i po dniu 31 grudnia 2008r. Przed dniem 1 stycznia 1999r. może to być zarówno praca wymieniona w nowych wykazach prac (prace w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych), jak i prace wymienione w załącznikach A lub B do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 roku, Nr 8, poz. 43 ze zm.). Natomiast po dniu 31 grudnia 2008r. muszą to być prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wymienione wyłącznie w nowych wykazach (praca w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych).

Ubezpieczony ukończył wiek 60 lat w dniu (...), legitymuje się 25 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, po 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, w dniu 31 sierpnia 2021r. rozwiązał stosunek pracy. Są to okoliczności niesporne pomiędzy stronami.

Kwestia sporna sprowadzała się do ustalenia czy ubezpieczony legitymuje się 15 - letnim okresem pracy w warunkach szczególnych oraz czy pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych lub art.32 i art.33 ustawy emerytalnej wykonywał przed 1 stycznia 1999r. Ubezpieczony domagał się zaliczenia jako takiej pracy zatrudnienia w Ośrodku (...) w G. od 1 czerwca 1987r. do 30 czerwca 1995r. oraz w Biurze (...) W. P. w G. od 1 lipca 1995r. do 3 listopada 1997r.

W wykazie A dziale VIII poz. 2 wymieniono: „ Prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów ”.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony

w okresach spornych wykonywał pracę wymienioną w powyższym uregulowaniu. Ubezpieczony pracował bowiem w pierwszym zakładzie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i dodatkowo kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15, i nie wykonywał pracy mechanika samochodowego, natomiast w drugim okresie spornym wyłącznie jako kierowca autobusu powyżej 15 miejsc. Potwierdzają to w szczególności wiarygodne zeznania świadków oraz korelujące z nimi zeznania ubezpieczonego, a także zgromadzona w sprawie dokumentacja, a tu przede wszystkim wystawione przez zakłady pracy świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych i świadectwo pracy z Biura (...) W. P. w G. z zawartą adnotacją o wykonywaniu pracy w warunkach szczególnych.

Po zaliczeniu powyższych okresów do pracy w warunkach szczególnych uznanej przez organ rentowy (czy też zaliczeniu tylko pierwszego ze spornych okresów), po wyłączeniu z nich okresów zwolnienia lekarskiego wykazanych w aktach ZUS, ubezpieczony legitymuje się wymaganym co najmniej 15 - letnim okresem takiej pracy, w tym udowodnił taką pracę wymienioną w art.32 i art.33 ustawy emerytalnej przed 1 stycznia 1999r. Zatem spełnia wszystkie przesłanki do przyznania mu prawa do dochodzonego świadczenia.

W konsekwencji Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej poczynając od 1 września 2021r., czyli od rozwiązania stosunku pracy, zgodnie z art.15 ustawy o emeryturach pomostowych.

(-) Sędzia Anna Capik-Pater